

A Pécsi Ítéltábla a ... jogtanácsos ügyvéd által képviselt **felperes neve** (címe) felperesnek - a 8. számú Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen - lízingszerződésből eredő igény érvényesítése iránt indított perében a Törvényszék 2015. október 27. napján kelt .../92. számú ítélete ellen az alperes részéről 93. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 305.300 (háromszázötezer-háromszáz) forint másodfokú perköltséget, és az állami adóhatóság külön felhívásra 769.200 (hétszázhatvankilencezer-kettőszáz) forint feljegyzett másodfokú eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A peres felek 2007. november 5-én operatív lízingszerződést kötöttek, melynek tárgya egy darab Mori Seiki NL 2500 SMC/700 esztergagép, a vételár 215.000 EUR + áfa, a lízing futamideje pedig 61 hónap volt. A szerződés melléklete volt a törlesztési terv és a szerződésben rögzítették, hogy az abban nem szabályozott kérdések tekintetében a lízingbeadó üzletszabályzatának általános része és az Általános Szerződési Feltétel (ÁSZF) rendelkezései irányadók, azok a szerződés elválaszthatatlan mellékletei. A felperes az alperes által kiválasztott esztergagépet a **W. Kft.**-től vette meg, és adta az alperesnek lízingbe. A **W. Kft.** 2007. december 27-én szállította le a gépet az alperes telephelyére, először a gyári beépített hűtővel, majd később leszállította az alperes által igényelt 70 bar-os, nagynyomású hűtőt, és ezt 2008. április 10-én helyezte üzembe. 2009. januárig az esedékes lízingdíjakat az alperes megfizette, majd a 2009. februári és márciusi díjat nem fizette, ezért a felperes fizetési felszólítást küldött, majd az abban megjelölt határidő eredménytelen elteltét követően a 2009. március 30-i levélben azonnali hatállyal az ÁSZF 12.2 pontjára hivatkozva a szerződést felmondta. A gépet a **W. Kft.** 2009. május 8-án szállította el az alperes telephelyéről. A felperes az esztergagépet 2009. augusztus 1-jén értékesítette bruttó 131.250 EUR vételárért, és a 2009. október 21-én kelt levélben elszámolt az alperessel, egyidejűleg felszólította a hátralékos tartozás teljesítésére, majd az eredménytelen felhívás után bírósági eljárást kezdeményezett. Az eljárás során az ... Biztosító a szerződés megszűnése miatt a felperesnek visszafizetett a korábban befizetett biztosítási díjból 317.700 forintot, a felperes eladta az esztergagéppel nem értékesített IEMCA Boss rúdadagolót 5.000 + áfa EUR-ért, és e két tételt elszámolta az alperes javára.

Az elsőfokú bíróság .../12. számú részítéletével - melyet a másodfokú bíróság helybenhagyott - az alperes vizontkeresetét - melyben a perbeli ÁSZF 4.3.,4.4.,5.3.c.,5.6.,6.5.,6.6.,6.10.,6.12.,7.,8.1.c.,8.2.,9.1.,9.2.,10.,10.2.,12.6.,13.1.,13.1.,

13.2.,13.3., és 13.4.pontjai érvénytelensége megállapítását kérte - elutasította, mert azt az alperes el késetten terjesztette elő.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizesse meg a felperes részére 21.986,12 CHF-nak, valamint 15.078,44 CHF + áfa összegnek a kifizetés napján a S. Zrt. által jegyzett deviza eladási árfolyamon átszámított forintösszegét, továbbá 2.006.135 forintot és mindezeknek 2009. szeptember 8. napjától számított késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megállapította, hogy az alperes a felmondásban írt lízingdíjakat nem fizette meg, ezért a felperes az ÁSZF 12.12. pontja alapján jogszerűen mondta fel azonnali hatállyal a lízingszerződést, ebből következően az ÁSZF 12.3. és 13. pontja alapján a felperes elszámolás iránti igénye - jogalapjában - alapos. Álláspontja szerint az alperes a szerződés szerint köteles megfizetni a hátralévő lízingdíj diszkontált összegét, a maradványértéket és az ezek után járó késedelmi kamatot, azonban e tételekből levonandó a jóváírt biztosítási kártérítés összege, a visszatérített biztosítási díj, az értékesített rúdadagoló ára, és az értékesített lízingtárgy utáni árbevétele. Ez utóbbi összegét azonban nem a tényleges értékesítési ár, hanem a beszerzett szakértői vélemény alapján határozta meg, mert álláspontja szerint az alperes bizonyította, hogy az eszközt a felperes tartozékaival együtt a piaci árnál alacsonyabb vételárért értékesítette.

Az alperes - viszontkeresete tartalmával egyező - ellenkérelmét az elsőfokú bíróság érvénytelenségi kifogásként elbírálta, és azt túlnyomó részben alaptalannak találta. Álláspontja szerint az ÁSZF 13.1. pontja nem egyoldalú és tisztességtelen amiatt, hogy az alperesnek közvetlen beleszólást nem enged az értékesítésbe, az értékesítés feltételeinek meghatározásába, a lízingtárgy a lízingbeadó tulajdona, kizárólag ő dönthet az értékesítésről, ellenkező esetben a lízingbe vevőnek lehetősége lenne megakadályozni a lízingelt eszköz értékesítését. Az ÁSZF 13.2. és 3.pontját - melyek az eredeti futamidő előtti megszűnés esetén alkalmazott elszámolást tartalmazzák - szintén nem találta érvénytelennek, e körben kifejtette, hogy alaptalan az alperesnek az a hivatkozása, hogy a felperes számára a diszkontált lízingdíjakon felül megfizetendő maradványérték extraprofitot eredményez, a felperesnek a maradványértékkel az értékesítés sikere esetén el kell számolnia, a maradványérték előzetes megfizetésével az ügyfél csak az értékesítés kockázatát viseli arra tekintettel, hogy ő választotta ki az eszközt. Az elsőfokú bíróság csak az ÁSZF 6.5 pontját találta egyoldalúnak és tisztességtelennek, kifejtette azonban, hogy ennek a rendelkezésnek a perben nincs relevanciája, mert a felek közt e szerződési rendelkezéssel összefüggésben jogvita nem volt.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, és a kereset elutasítását, másodlagosan az alperest terhelő marasztalás összegének leszállítani kérte a következő indokokra hivatkozva:

Változatlanul fenntartotta azt az álláspontját, hogy a felperes részéről a szerződés felmondása nem volt jogszerű, mert a lízingelt berendezés csak 2008. április 10-én került üzembe helyezésre a 70 bar-os hűtőberendezéssel, az ezen időpontot megelőzően fizetett díjakat tartozatlanul fizette, így a felmondás időpontjában tartozása nem volt. Vitatta, hogy a perbeli esztergagép tartozékaival együtt került volna 215.000 EUR + áfa összegbe, álláspontja szerint ez a megállapítás ellentétes L. igazságügyi szakértő szakvéleményének megállapításával, mely szerint az Ogura nagynyomású hűtőberendezés önmagában is képvisel használati és vagyoni értéket, így szükségesnek tartotta L. igazságügyi szakértő szakvéleményének kiegészítését. Változatlanul állította az ÁSZF általa megjelölt pontjai érvénytelenségét, e körben az ítéletet megalapozatlanságára, és arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság nem döntött az e körben előterjesztett viszontkereseti kérelmeiről, utalt arra is, hogy az elsőfokú bíróság egyoldalúan, a felperes érdekeinek megfelelően, az ő szempontjait figyelembe véve bírálta el az ÁSZF-el kapcsolatos kifogásait.

A felperes fellebbezésre tett ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A fellebbezés alaptalan.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az elsőfokú eljárás iratai alapján az alábbiakkal egészíti ki:

A perbeli operatív lízingszerződés mellékletét képező Általános Szerződési Feltételek (ÁSZF) operatív lízingszerződés (bérleti szerződés) eszközökre 4.4. pontja szerint az Ügyfél tudomásul veszi, és elfogadja, hogy semmilyen formában nem felel az eszköznek az Ügyfél szándéka szerinti hasznosíthatóságáért, és az adásvételi szerződésben foglalt szállítói kötelezettségek teljesítéséért. Ezen a címen az Ügyfél a Lízingbe adóval szemben sem a lízingdíj, sem az egyéb díjak csökkentésére, sem a fizetési kötelezettsége beszüntetésére, csökkentésére, sem bármilyen kártérítésre vagy visszatérítésre nem tarthat igényt. Az Ügyfél tudomásul veszi, hogy az adásvételi szerződésben bekövetkezett változások miatt az operatív lízingszerződés egyes feltételei, például a szállítási határidő, az eszközbeszerzési ár, stb., az adásvételi szerződés erre vonatkozó rendelkezéseiben foglaltak szerint megváltozhat. A 6.9. pont szerint az Ügyfél az operatív lízingszerződés aláírásával kijelenti, hogy az eszközt saját céljainak megfelelően maga választotta ki, és tudomásul veszi, hogy azt a Lízingbe adó kizárólag a vele kötött operatív lízingszerződés teljesítése érdekében vásárolta meg. Erre tekintettel amennyiben a Szállító az adásvételi szerződésben foglalt kötelezettségeit maradéktalanul nem teljesíti, különösen, ha a Szállítónak felróható okból az eszköz átadása meghiúsul, és/vagy késedelmet szenved, abban az esetben az Ügyfél kártérítési igényt a lízingbeadóval szemben nem érvényesíthet. A 12.2. pont szerint a Lízingbe adó az operatív szerződést azonnali hatállyal jogosult felmondani, ha b) az Ügyfél a jelen ÁSZF és az operatív lízingszerződés alapján fennálló bármely fizetési kötelezettsége teljesítésének késedelve a 8 munkanapot meghaladja. A 12.3. pont szerint az operatív lízingszerződés futamidő lejárta előtti megszűnése esetén az Ügyfél köteles a Lízingbe adó felhívására a Lízingbe adó valamennyi követelését, ideértve az elmaradt lízingdíjakat, a késedelmi kamat összegét, a lízingdíjak hátralékos összegét, az operatív lízingszerződésre tekintettel fizetendő díjakat, valamint a Lízingbe adó érdekkörében az operatív lízingszerződés idő előtti megszűnésére vagy megszüntetésére tekintettel felmerült költséget a felhívásban megjelölt határidőre megfizetni. A 13.1. pont szerint az operatív lízingszerződés azonnali hatályú felmondása vagy futamidő lejárta előtti megszűnése esetén a Lízingbe adó a megszűnés időpontjára vonatkozóan elszámolást készít. Az elszámolás tartalmazza a Lízingbe adónak az Ügyféllel szemben ezen időpontban fennálló követeléseit, illetőleg a teljes követelés összegét csökkentő tényezőket, a Lízingbe adó az Ügyféllel szemben fennálló követelését csökkenti, a visszaszármaztatott eszközt értékesítéséből ténylegesen befolyt, illetve a biztosító által a Lízingbe adó részére az eszközre tekintettel ténylegesen megfizetett összegekkel. A 13.2. pont szerint az operatív lízingszerződés azonnali hatályú felmondása vagy futamidő lejárta előtti megszűnése esetén az Ügyfél köteles megfizetni a Lízingbe adó részére az operatív lízingszerződés eredeti futamidejének hátralévő időszakára vonatkozó lízingdíjak diszkontált összegét. Jelen ÁSZF értelmezésében az operatív lízingszerződés eredeti futamidejének hátralévő időszakára vonatkozó diszkontált lízingdíj hátralék egyenlő a számítás időpontjától az Operatív lízingszerződés mellékletét képező törlesztési terv alapján a futamidő végéig esedékes lízingdíjaknak a számítás időpontjában érvényes, az Operatív lízingszerződésben rögzített referencia kamatlábbal diszkontált összegével.

A perbeli operatív lízingszerződés tárgyát képező esztergagép értéke tartozékokkal együtt a felperes 2009. augusztusi értékesítésének időpontjában 173.615 EUR volt.

Az így kiegészített tényállás alapján is helyes érdemben az elsőfokú bíróság döntése, ezért a másodfokú bíróság azt a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Egyetért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak azzal a jogi álláspontjával, hogy a felperes jogszerűen mondta fel a szerződést, az alperesnek ugyanis volt hátralékos lízingdíj tartozása. Az alperes a felmondás alapjául szolgáló ÁSZF rendelkezés (12.2.) érvénytelenségét nem is állította, ennek érvénytelenségére kifogásként sem hivatkozott. Nem az ÁSZF, hanem a szerződés egyedileg megtárgyalt része volt a törlesztési terv, amely meghatározta, hogy mikor, mekkora összegű fizetésre köteles az alperes. Az itt részletezett fizetési határidők függetlenek a lízingtárgy üzembe helyezésétől, az eladó esetleges hibás teljesítésétől, így e körülményektől függetlenül az alperest fizetési kötelezettség terhelte, melynek nem tett eleget, e tény pedig a lízingbe adó szerződésben kikötött felmondási jogának gyakorlását megalapozta. Az ÁSZF 4.4. pontjának érvénytelenségére való hivatkozás a kereset szempontjából irreleváns volt, mivel az alperes az általa állított hibás teljesítés fennállása idején fizetést nem szüntette be, nem csökkentette, a felperes felé díjcsökkentés iránti igénnyel sem lépett fel, és a felperesi felmondás sem volt e rendelkezéssel összefüggésben.

Alaptalanul hivatkozott az alperes arra, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletben nem döntött az érvénytelenség megállapításával kapcsolatos kérelmről. Az alperes a szerződés érvénytelenségével összefüggő igényét viszontkeresetként érvényesítette, e viszontkeresetet a bíróság jogerős részítélettel elbírálta, és elutasította. A Pp. 227. § szerint amennyiben a törvény másképp nem rendelkezik, a bíróság a saját határozatához abban a perben, amelyben azt hozta, kötve van, mégpedig a határozat kihirdetésétől kezdve, ha pedig a határozat kihirdetve nem volt, annak közlésétől kezdve. A Pp. 213. § (2) bekezdése szerint a részítélet a később hozott ítélettel a beszámítási kifogásra, illetőleg a viszontkeresetre vonatkozó tárgyalás eredményéhez képest hatályon kívül helyezhető vagy megfelelően módosítható. A részítélet az alperesi viszontkeresetet utasította el jogerősen, a jelen - később hozott ítéletben - e döntéstől eltérni nem lehetett, a bíróság e jogerős döntéshez kötve van.

Az alperes viszontkeresetében felhozottakat kifogásként kellett elbírálni, arról azonban nem ítélet rendelkező részében, hanem csupán indoklásában kellett állást foglalni. A Pp. 213. § (1) bekezdése szerint az ítéletben foglalt döntésnek ki kell terjednie a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre, az e szakaszhoz fűzött Kommentár szerint a bíróságnak a keresetről és a viszontkeresetről az ítélet rendelkező részében kell döntenie, míg a beszámítási vagy egyéb kifogásra, ahogy az ellenkérelemre is, csak az indoklásban kell kitérni. Helyesen járt el ezért az elsőfokú bíróság, amikor az alperes megtámadási kifogásával csak az ítélet indoklásában foglalkozott.

A Legfelsőbb Bíróság 2/2010. (XII.10.) PK vélemény 9/a pont szerint a megtámadási határidő letelte után előterjesztett a kifogás a keresettel szembeni védekezésként szolgálhat: legfeljebb a kereset elutasítását eredményezheti, és a kifogás útján gyakorolt megtámadás csak arra a szerződésre irányulhat, amelyre a felperes a keresetét alapítja. Ebből az is következik, hogy ha az alperes csak egyes szerződési kikötések tisztességtelenségét állítja, úgy a keresettel szembeni védekezésként csak azoknak a kikötéseknek a tisztességtelenségére hivatkozhat, amely kikötések érvénytelensége a kereset elutasításához vezethet, azaz, amelyek a felperesi keresetet - jogalapjában, összecszerülésében - megalapozzák. Azokkal a szerződési kikötésekkel kapcsolatos kifogásokat, amelyek érvénytelensége nem lehet hatással a keresetre érdemben vizsgálni nem kell, mert azok a keresettel szembeni védekezésre alkalmatlan, irreleváns perbeli védekezésnek tekintendők.

A fentiek okán a jelen perben az alperes által tisztességtelennek állított ÁSZF rendelkezések közül

csak a kiegészített tényállásban idézett, 13.1.,2. és 3. pontra vonatkozó kifogásokat kellett vizsgálni, mert ezek képezik a felperes elszámolási igényének, így a keresete összecszerúségének alapját. A másodfokú bíróság az egyéb ÁSZF rendelkezésekkel kapcsolatos érvénytelenségi kifogással összefüggő indokolási részeket ezért az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásából mellőzi.

Egyetért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak azzal a jogi álláspontjával, hogy az ÁSZF 13.2.,13.3. pontjai az alperes által felhozott okból - nevezetesen, hogy a diszkontált lízingdíjon felül az alperesnek meg kell fizetnie a maradványértéket is - nem érvénytelenek, egyetért az elsőfokú bíróság által felhozott indokokkal is. E rendelkezések - ahogy azt az elsőfokú bíróság helyesen kifejtette, extraprofitot a lízingbeadónál nem eredményeznek, a maradványérték elszámolása technikai jellegű, a lízingbe adó követeléseként csak átmenetileg - a lízingtárgy maradványértékkel nem csökkentett értékesítési bevételeinek elszámolásáig - jelentkezik, így e kikötés nem egyoldalú, nem tisztességtelen. Az alperes e szerződéses rendelkezéseknek a diszkontált lízingdíjak megfizetését kikötő rendelkezését nem támadta.

Az alperes az ÁSZF. 13.1 pontját egyrészt azért tartotta tisztességtelennek, mert az a szerződés megszűnése esetére az értékesítési jogot kizárólagosan a lízingbeadó számára biztosítja, és ezért a befolyt értékesítési vételárra egyedül a lízingbe adónak van ráhatása. Az elsőfokú bíróság az ÁSZF e rendelkezését sem tartotta tisztességtelennek, az elszámolás során azonban mégsem alkalmazta. Az alperes javára nem az értékesítésből ténylegesen befolyt bevételt, hanem - hivatkozva a BDT2011.2596. számú eseti döntésre - a szakértő által megállapított forgalmi értéket számolta el, melyet a felperes nem sérelmezett, az elsőfokú bíróság döntését fellebbezéssel nem támadta, ezért a másodfokú bíróságnak a Pp.235.§-a alapján nem volt lehetősége a felperes számára kedvezőbb határozat meghozatalára. Mivel pedig az elsőfokú bíróság a kereset összecszerúségének meghatározásakor az ÁSZF 13.1. pontját nem alkalmazta, az annak érvénytelenségére való hivatkozás is irreleváns perbeli védekezéssé vált, és ezért elbírálni nem kellett.

Alapítanul hivatkozott az alperes arra is, hogy a perbeli gép szakértő által kimunkált értékéhez hozzá kell adni az Ogura nagynyomású rendszer értékét, mert az külön értéket képvisel. A perben eljáró igazságügyi szakértő, L. az esztergagépet tartozékaival együtt értékelte, és határozta meg annak értékét a 173.615 EUR-ban, ezen felül a tartozék értéke külön nem számolható el.

Az alperes fellebbezése sikertelen volt, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a másodfokú eljárás során felmerült költségek viselésére, így köteles a felperesnek megfizetni az őt képviselő ügyvéd munkadíját, ennek mértékét a másodfokú bíróság a fellebbezési pertárgyérték alapulvételével a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján állapította meg. Az alperes személyes illetékfeljegyzési joga folytán köteles megfizetni az Itv. 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján az állam által előlegezett fellebbezési illetéket.

Pécs, 2016. április 6.

. Kovács Ildikó s.k. a tanács elnöke, Dr. Berki Csilla s.k. előadó bíró, Dr. Gyöngyösiné dr. Antók Éva s.k. bíró